

มัสยิดสวนพลู

ประวัติความเป็นมา

ตั้งอยู่ริมทางรถไฟสายวงเวียนใหญ่-มหาชัย หากเดินทางมาจะอยู่ ซอยเทอดไท 11 ถนนเทอดไท ฝั่งตรงข้ามสำนักงานเขตธนบุรี สาเหตุที่มีชื่อว่า สวนพลู เนื่องจากในอดีตพื้นที่บริเวณนี้กว่า 90 เปอร์เซ็นต์ เป็นสวนที่ปลูกต้นพลู เพื่อบริโภคและส่งขาย จนกระทั่งถึงยุคที่มีคำสั่งห้ามคนไทยกินหมาก ทำให้การปลูกพลูต้องเลิกไป

มุสลิมในบริเวณมัสยิดสวนพลู ประกอบด้วยมุสลิมเชื้อชาติไทยแต่ดั้งเดิม และเชื้อสายมลายูจาก อยุรยา ซึ่งคงอพยพมาตั้งแต่สมัยกรุงแตก เชื้อสายมลายูที่ถูกกวาดต้อนมาจากอาณาจักรปัตตานี และมุสลิมจากอินเดียเข้ามาตั้งถิ่นฐานในชุมชนนี้ด้วยเช่นกัน

เมื่อปี พ.ศ. 2329 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ส่งกองทัพอันเกรียงไกรของพระองค์ ลงไปตีเมืองปัตตานีในสมัยนั้น ซึ่งเป็นหัวเมืองเอกทางใต้ก่อนถึงแหลมมลายู ประเทศมาเลเซียบางรัฐซึ่ง ประชาชนไทยรู้จักในขณะนั้นคือ รัฐปะลิส กลันตัน ตรังกานุ และไทรบุรี การตีเมืองตานีในครั้งนั้นอยู่ ภายใต้การบังคับบัญชาของเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ หรือบรรพบุรุษของชาวไทยอิสลามรู้จักในนาม “ดาโต๊ะสมเด็จ” ครั้งกระนั้นกองทัพของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ ได้กวาดต้อนและรวบรวมชาวตานี มายังกรุงเทพด้วย และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นนายกองควบคุมชาวตานีในครั้งนั้นคือ “दनกูมะหมุด” ซึ่งเป็นชาวไทรบุรี และชาวตานีที่ถูกกวาดต้อนมา ทางกาลได้จัดที่พักเป็นสัดส่วนหลายแห่ง โดยเฉพาะที่ กรุงเทพมหานคร และธนบุรี ที่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดมีอยู่ดังนี้ บริเวณสุเหร่าเก่าสวนหลวง บ้านไทร (อาณาบริเวณ

คลองตัน) มหานาค บ้านสมเด็จพระ และคลองบางหลวง ส่วนที่ว่าบางหลวงนั้น ก็คือตลอดแนวทางปากคลอง จนถึงบริเวณวัดใหม่ทองคั้ง (บ้านสวนพลู)

ในปัจจุบันและเป็นที่ตั้งของมัสยิดสวนพลูในขณะนี้ "มัสยิดสวนพลู" แต่เดิมเป็นอาคารไม้ชั้นเดียว เวลาที่ปลูกสร้างไม้แน่นชิด มีลักษณะเป็นรูปทรงแบบทรงแบบเรือนไทย (ปั้นหยา) ขนาดกว้าง 5 เมตร ยาว 8 เมตร มีโดมเสาบัง (หอกลอง) เป็นไม้เช่นกัน จนถึงปี พ.ศ.2379 นายฮัจยีโต๊ะชาอ (ชาย) ซึ่งเป็นอิหม่าม อันดับแรกและเป็นผู้ริเริ่มก่อสร้างตัวอาคารแบบไทย (กะฎี) ก่ออิฐถือปูน ซึ่งชาวบ้าน (สัปบุรุษ) ในสมัยนั้น เรียกว่า สุหร่า หรือ กุฎี (เพราะมีรูปร่างเหมือนกะฎีหรือวิหารทางพุทธศาสนา) ซึ่งลักษณะเช่นนี้ยังมีให้เห็น รุนหลังได้เห็นอีกแห่งเดียวคือ มัสยิดบางหลวง หรือ กุฎีขาว ริมคลองบางหลวงในปัจจุบัน แต่เดิมตัวอาคาร ที่ก่ออิฐถือปูนมีลักษณะเป็นรูปทรงปั้นหยาเช่นเดียวกับอาคารไม้เดิม ตรงกลางอาคารมีเสากลางเพื่อรับ น้ำหนักโครงหลังคา ที่มุงด้วยกระเบื้องโบราณ มีความกว้าง 8 เมตร ยาว 12 เมตร เมื่อ พ.ศ. 2446 จำนวน สัปบุรุษเพิ่มมากขึ้น คณะบริหาร (ทรัสต์) ในยุคนั้นได้ซ่อมแซมปรับปรุงตัวอาคารนี้ด้วยการขยายประตู ทางเข้าออกมาอีก รวมความยาวของตัวอาคารเป็น 16 เมตร แต่ความกว้างยังคงเดิมคือ 8 เมตร และได้เปลี่ยน โครงหลังคาใหม่ ใช้กระเบื้องสี่เหลี่ยมขนาด 8x8 นิ้ว

ในปัจจุบันยังคงใช้บางอาคารอยู่บ้าง และได้รื้อเสากลางออก ทำซุ้มประตูหน้าต่างเป็นลวดลายไม้ ฉลุแบบไทยทั้งหมด รวมทั้งศิลปะเป็นไปตามแบบไทยทุกประการ มัสยิดสวนพลูคือชื่อที่จดทะเบียนเป็นนิติ บุคคลต่อทางราชการเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2491 ก่อนหน้านั้นเป็นที่รู้จักกันในหมู่ทั่วไปว่า “บ้านสวน” เนื่องจากเป็นมัสยิดที่เก่าแก่แห่งหนึ่งในกรุงธนบุรี มีประวัติความเป็นมาย้อนหลังประมาณ 180 ปี ต่อมา เมื่อ มัสยิดได้จดทะเบียนและมีคณะกรรมการบริหาร ตาม พ.ร.บ. มัสยิดอิสลามแล้ว โดยการนำของท่านอิหม่าม ฮัจยีอับดุลฮามิด จุลธีระ ได้ต่อเติมอาคารด้านตะวันออกไปอีก 8 เมตร แต่ยังคงรักษารูปแบบของตัวอาคาร เดิมไว้ทุกประการ และได้ปรับปรุงตัวบาแล (เรือนไม้)ซึ่งมีอยู่ต่อจากตัวอาคารมัสยิด ด้วยการปรับพื้นลดลง ทำแนวต่อเนื่องไปกับตัวอาคารมัสยิด ประมาณ 24 เมตร เมื่อเวลาผ่านไป ความทรุดโทรมและคับแคบ เนื่องจากสัปบุรุษเพิ่มทวีขึ้นเป็นจำนวนมาก ในระยะหลัง ๆ คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดได้ประชุม ร่วมกับสัปบุรุษ และยุวมุสลิม สวนพลู มีความเห็นพ้องต้องกันว่า ต้องรื้อตัวอาคารเดิมออกทั้งหมด และ วางโครงการก่อสร้างมัสยิดหลังใหม่ ซึ่งขณะนี้ได้มีทุนดำเนินการอยู่ 280,000 บาท ซึ่งบริจาคโดย ฮัจยะฮ์นาะ ยกยอกุณ และเมื่อวางโครงการดำเนินงานแล้วได้มีผู้มีจิตศรัทธา (สัปบุรุษ) และมุสลิมท้องถิ่น อื่นๆ สนับสนุนการก่อสร้างอาคารหลังใหม่ ดังปรากฏในปัจจุบันซึ่งใช้ทุนดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ เฉพาะอาคารเป็นเงินทั้งสิ้น 1,040,552 บาท และได้เสริมสร้างปรับปรุงเสาบัง (หอกลอง) ซึ่งของเดิมชำรุด

ให้เป็นรูปแบบตามศิลปะเข้ากับตัวอาคารหลังใหม่ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่มองดูเด่นเป็นตระหง่านประจำมัสยิด หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นสิ่งก่อสร้างที่สูงที่สุดประจำหมู่บ้านสวนพลู และได้มีการปรับปรุงอีกหลายจุดภายใน มัสยิด และได้ทำพิธีเปิดเฉลิมฉลองอาคารมัสยิดสวนพลูหลังใหม่วันที่ 6 ธันวาคม 2518

ที่มา : ระบบแผนที่และข้อมูลมัสยิดออนไลน์.(2013). **มัสยิดสวนพลู สวนพลู**. ค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน

2557 จาก<http://www.masjidinfo.com/mosque/info/1984205736>.